

Caroline Liljebjörn
Certifierad kommunal
revisor

Elin Freeman
Revisionskonsult

April 2019

Revisionsrapport

by kommun

1. *Innehållsförteckning*

1.	<u>Sammanfattning</u>	2
2.	<u>Inledning</u>	3
2.1.	<u>Syfte och revisionsfrågor</u>	3
2.2.	<u>Revisionskriterier</u>	4
3.	<u>Granskningsresultat</u>	5
3.1.	<u>Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning</u>	5
3.1.1.	<u>Iakttagelser</u>	5
3.1.2.	<u>Revisionell bedömning</u>	6
3.2.	<u>God ekonomisk hushållning</u>	7
3.2.1.	<u>Iakttagelser</u>	7
3.2.2.	<u>Revisionell bedömning</u>	8
3.3.	<u>Rättvisande räkenskaper</u>	9
3.3.1.	<u>Iakttagelser</u>	9
3.3.2.	<u>Revisionell bedömning</u>	10

2. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för år 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Det finns inga negativa resultat att återställa från föregående år. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Av de finansiella målen för år 2018 är tre av sex mål uppfyllda. De tre finansiella mål som inte uppnås bedöms som *Varning*. Vi anser att definitionen av de olika nivåerna i måluppfyllelsen bör förtydligas.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall till viss del är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för år 2018 är delvis uppfyllda. I årsredovisningen lämnar kommunstyrelsen för varje verksamhetsmål en samlad kommentar med grund i måttsatta indikatorer eller aktiviteter. Det är dock i flera fall svårt att härleda utfallet för enskilda inriktningsmål till den samlade kommentaren och bedömningsgrunden.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Vi ser positivt på att det beslutats om en plan för hur schablonersättningen från Migrationsverket avseende introduktion och etablering av nyanlända ska fördelas.

3. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

3.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (kap 12) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och

riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsmed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2019-04-02. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2019-04-09 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2019-05-06.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

3.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

4. Granskningsresultat

4.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

4.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Av årsredovisningen framgår i tillräcklig omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I årsredovisningen sker redovisning utifrån frisknärvaro. Den totala frisknärvaron har ökat från 93,4 % till 94,1 %. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och övrig information.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Ekonomiska nyckeltal redovisas och även nyckeltal för verksamheten.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning och organisationsschema över den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplýsningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Årets investeringar uppgår till 43,0 mnkr. Totalt har 65 % av den totala investeringsbudgeten förbrukats.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplýsningar om orsaker till nämndernas/utskottens budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Balanskravsresultat

I förvaltningsberättelsen finns en balanskravsutredning där det framgår att balanskravet uppfylls för år 2018. Balanskravsresultatet uppgår till 11,2 mnkr efter justering av realisationsvinster med 0,9 mnkr. Avsättning till resultatutjämningsreserven sker med 1,0 mnkr. Efter årets avsättning har maxtaget uppnåtts eftersom riktlinjerna stadgar att den totala avsättningen får uppnå maximalt 5 % av fem års genomsnittliga skatteintäkter och statsbidrag (17,8 mnkr).

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning.

4.1.2. Revisionell bedömning

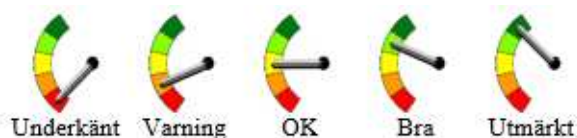
Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Det finns inga negativa resultat att återställa från föregående år.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

4.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt budget 2018 med verksamhetsplan 2019-2020 innehållande en vision med underliggande plattform och ett antal verksamhetsmål, sorterade utifrån fem perspektiv. Samtliga inriktningsmål beskrivs och utvärderas i årsredovisningen. Bedömning av måluppfyllelse görs utifrån följande bilder:

4.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2018:

Finansiella mål	Utfall 2018	Måluppfyllelse, kommunstyrelsens bedömning
Verksamhetens nettokostnader uppgår till maximalt 97,5 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Verksamhetens nettokostnader uppgår till 98,6 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Målet uppnås ej.
Inflationssäkrad förmögenhet	Inflationstakten i Sverige uppgick till 2,0 % under 2018, vilket innebär att en ökning av det egna kapitalet med ca 3,4 mnkr krävs för att nå målet. Årets ökning av eget kapital uppgår till 13,1 mnkr.	Målet uppnås.
Pensionsplaceringarna genererar en förväntad avkastning på 5,8 % per år.	Under år 2018 har pensionsplaceringarna genererat en avkastning på 6,5 %.	Målet uppnås.
Skattefinansierade investeringar uppgår maximalt till 1,75 % av skatteintäkter och statsbidrag	Utfallet av de skattefinansierade investeringarna uppgår till 4,9 %	Målet uppnås ej.
Avgiftsfinansierade investeringar uppgår maximalt till 0,9 % av skatteintäkter och statsbidrag	Utfallet av de avgiftsfinansierade investeringarna uppgår till 5,9 %.	Målet uppnås ej.
Högsby kommun ska arbeta	Soliditeten uppgår till 29,2	

för att långsiktigt stärka kommunens soliditet	% i bokslutet 2018 vilket innebär en ökning med 0,8 % jämfört med år 2017.	Målet uppnås.
--	--	---------------

Av redovisningen framgår att tre av sex mål uppfylls (50 %).

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål som fastställts i budget 2018. I tabellen nedan sammanställs de bedömningar som görs i årsredovisningen för respektive verksamhetsområde.

	Ekonomi	Service/ medborgare	Medarbetare	Processer	Framtid/ Utveckling
Kommunledningsutskottet	Utmärkt	Bra	Bra	OK	OK
Utbildningsutskottet	Varning	OK	OK	OK	OK
Sociala utskottet	Underkänt	Bra	OK	Bra	Bra
Myndighetsnämnden	Utmärkt	Utmärkt	Bra	Bra	OK
Revision	OK				
Överförmyndare i samverkan	Utmärkt	Utmärkt	Utmärkt	Utmärkt	Utmärkt
Lönesamverkan- HUL	OK				OK
Antal uppfyllda mål	5	5	5	5	6

Av tabellen ovan framgår att 15 av 28 (54 %) verksamhetsmål bedöms antingen som ”Bra” eller ”Utmärkt” nivå. Av målen bedöms 11 av 28 (39 %) som ”OK”. Ekonomin i utbildningsutskottet bedöms som ”Varning” medan ekonomin i sociala utskottet bedöms som ”Underkänt”.

I årsredovisningen lämnar kommunstyrelsen för varje verksamhetsmål en samlad kommentar med grund i måttsatta indikatorer eller aktiviteter. Det är i flera fall svårt att härleda utfallet för enskilda inriktningsmål till den samlade kommentaren och bedömningsgrunden.

4.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Av de finansiella målen för år 2018 är tre av sex mål uppfyllda. De tre finansiella mål som inte uppnås bedöms som *Varning*. Vi anser att definitionen av de olika nivåerna i måluppfyllelsen bör förtydligas.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall till viss del är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för år 2018 är delvis uppfyllda. I årsredovisningen lämnar kommunstyrelsen för varje verksamhetsmål en samlad kommentar med grund i måttsatta indikatorer eller aktiviteter. Det är dock i flera fall svårt att härleda utfallet för enskilda

inriktningsmål till den samlade kommentaren och bedömningsgrunden.

4.3. Rättvisande räkenskaper

4.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Vid granskningen av resultaträkningen har bland annat följande väsentliga avvikelser noterats:

- I december 2015 erhöll kommunen ett statsbidrag som tillfälligt stöd för att hantera den rådande flyktingsituationen. RKR lämnade i december 2015 ett yttrande om hur bidraget ska redovisas och periodiseras. Enligt rådets ställningstagande bör inkomsten antingen periodiseras med en jämn fördelning fr.o.m. december 2015 eller från den månad 2015 då kostnaderna för flyktingsituationen började öka t.o.m. år 2016. Vid utgången av år 2017 kvarstod 5,3 mnkr att intäktsföra. Största delen av beloppet har intäktsförts under år 2018, vilket ökat posten generella statsbidrag och utjämning.

För övrigt redovisar resultaträkningen i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkning, mnkr	Utfall 2018	Utfall 2017	Avvikelse	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	157,3	148,6	8,7	121,6
Verksamhetens kostnader	-538,8	-513,2	-25,6	-493,9
Avskrivningar	-11,3	-10,7	-0,6	-11,2
Verksamhetens nettokostnader	-392,8	-375,3	-17,5	-383,4
Skatteintäkter	223,8	219,9	3,9	224,3
Generella statsbidrag och utjämning	174,5	169,7	4,8	169,1
Finansiella intäkter	10,6	13,0	-2,4	8,2
Finansiella kostnader	-3,0	-6,1	3,1	-4,4
Årets resultat	13,1	21,2	-8,1	13,8

Årets resultat är positivt och uppgår till 13,1 mnkr vilket innebär en negativ avvikelse mot budget med 0,7 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

I jämförelse med föregående år är årets resultat 8,1 mnkr lägre än föregående år. Följande avvikelser kommenteras:

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 17,5 mnkr jämfört med föregående år. Av ökningen utgör 17,1 mnkr ökade kostnader för personal på grund av ordinarie lönerrevision samt införda extratjänster som finansieras via statsbidrag. Övriga kostnader som ökat är pensionskostnader. Verksamhetens intäkter är högre på grund av en intern intäkt som inte har eliminerats. Intäkten avser utfördelning av IT-relaterade kostnader från kommunledningsutskottet till övriga förvaltningar, vilket ökat verksamhetens

kostnader med motsvarande belopp, cirka 7,2 mnkr.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, i huvudsak rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL. Följande poster kommenteras:

Avsättning för VA ökat från 12,4 mnkr år 2017 till 16,6 mnkr år 2018. Enligt lagen om allmänna vattentjänster § 30 ska det finnas en fastställd investeringsplan och avsättning en ska avse en bestämd åtgärd som är kostnadsberäknad. Av planen ska framgå när de avsatta medlen är avsedda att tas i anspråk. I samband med granskningen har vi tagit del av en investeringsplan som visar att det fram till år 2021 finns 32,1 mnkr i planerade investeringar att matcha avsättningen mot.

Kommunen leasar fordon som används i verksamheterna. Vi vidhåller vår bedömning att en genomgång bör göras av avtalen för att avgöra om de ska klassificeras som finansiell leasing i enlighet med RKR 13.2.

Schablonersättning från Migrationsverket avseende introduktion och etablering av nyanlända har balanserats och ej intäktsredovisats med totalt 25,7 mnkr. Av beloppet avser 25,1 mnkr tidigare år. Sedan föregående år har kommunstyrelsen tagit beslut om en plan för hur erhållna medel ska fördelas i verksamheten. Av planen framgår att 24,6 mnkr har erhållits i bidrag under år 2018 medan kostnaderna uppgått till 24,0 mnkr. Kvarstående medel överförs till år 2019¹. För år 2019 beräknas kostnaderna uppgå till 24,6 mnkr².

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen omfattar samtliga företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

4.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Vi ser positivt på att det beslutats om en plan för hur schablonersättningen från Migrationsverket avseende introduktion och etablering av nyanlända ska fördelas.

2019-04-24

Caroline Liljebjörn

Caroline Liljebjörn
Uppdragsledare/projektledare
